

SLOVENSKI NAROD.

Inhaba vrak dan popoldne, izvzemdi nedelje in praznike.

Inserat: Prostor 1 m/m × 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčinski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, poslano, preklici, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K.

Zemlne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravnštvo "Slov. Naroda" in "Narodna Tiskarna" Knaflova ulica št. 5, pritično. — Telefon št. 304.

A. P.:

Milijoni.

V vrtinec bajnih cen je končno padel tudi naš skromni premog. Dolgo ga je mamil in vabil ples visokih cen; mnogo si je prizadeval ter se trudil na razne načine, da bi tudi on rajał v tem velikem krogu, vendar se je dosedaj vedno našla roka, ki ga je odtegovala temu vrtincu. Toda čez noč je nenadoma ušel med vrtoglave plesalce ter zarajal s tako radostjo in strastjo, da je prekosil vse druge rajalce. Kako tudi ne: dolgo zadržano poželenje in mahoma dosegena prostost, ki omogoča, da se vendar izživi in doprines zamujeno!

In poskočil je v svoji črni sukničici ter zarajal pravcati orientalski ples, da vse strmi in gleda to najnovejšo plesno ekstazo. Toda vstopnilna za gledalce tega plesa je draga in marsikdo bo hranil v spominu tiste, ki so že pojemanjočemu plesu visokih cen v zadnjem trenutku dovedli novo moč, ki bo vse ostale in skoro že odbajajoče rajalce z nova poživelja in vnela za nadaljevanje blaznega rajanja.

Upamo pa, da ta ples ne bo pre dolgo trajal in da bo nekaj prozačnih številk motilo takt godbi, ki jo godejo vabljeni milijoni visokih dobčkov.

Ako računamo donos trboveljskih premogovnikov za drugo polovico letašnjega leta na podlagi donosa prve polovice, mora vsakdo priznati, da je to pravilni temelj tem računom. Vsled tega z največjo sigurnostjo lahko trdimo, da bo Trboveljska premogokopna družba v času od 1. julija do 31. decembra 1920 izkopal najmanj 480.000 ton premoga; ta vsota bo gotovo prekoračena, vendar jo vzamemo za podlago vseh nastopnih računov.

Od teh 480.000 ton odštejemo lastno porabo rudnikov v iznosu 60.000 ton, katere rabijo premogovniki za vzdrževanje lastnih rudniških obratov; za prodajo ostane torej od 1. julija do 31. decembra 1920 420.000 ton.

Od te množine je ca. 280.000 ton debelega in 140.000 drobnega premoga.

Izkupiček po sedaj uveljavljenih cena K 523.5 za prvo vrsto in K 499.5 za drugo vrsto bo vrgel: 280.000 × 523.5 = K 147.000.000 140.000 × 499.5 = K 70.000.000

skupaj K 217.000.000 kar je za polletni denarni promet prav čedna vsota.

Žalostna povest ali eksempli, ki dokazuje pravičnost revolucionarnega prava.

Bilo je v tisti dobi, ko je večina vladnih gospodov bolehalo na neki skrivnosti griži, na bolezni, o kateri politični zdravniki niso mogli dobiti pravilni pojmov. Kakor rečeno, bolezen je bila podobna griži, ker je šlo vsak dan od bolnika med bolečinami in zdihovanjem nekaj krvalih naredb. Vsi politični zdravniki so si belili glave, če je bolezen ozdravljiva ali ne. Bog vē?

V tisti dobi je izšla naredba št. 167, katera, kar se tiče socijologičnega stališča, še nadkriljuje znano naredbo št. 166. Ž njo se je vpeljal takozvan »poostreni stanovanjski urad« in še druge hude reči.

Od tega stanovanjskega urada dobim lepega dne kratek in jasen ukrep, da moram svojo znano staro bajto v osmih dneh zapustiti in da moram brez vsake odškodnine zemljeknjično prepisati na gospoda Antona Korošca, da bo, kadar prihaja iz Beograda, imel v Ljubljani

V tej vsoti vrednost premoga za lastno porabo rudnikov še ni vsteta ter bi ostal ta premog rudnikom polnoma zastonj, ako ne povečamo gorenji izkupiček z vrednostjo tega premoga. Računajmo ta premog samo s polovico sedaj veljavne prodajne cene, to je okroglo 260 K za tono, kar nam da vrednost premoga za lastno porabo z okroglo 16.000.000 kron. Ta vsota se mora pribiti k zgoraj dognanemu znesku; dobimo tudi kot polletni izkupiček 233.000.000 kron, katera vsota reprezentira sedanjih cenah minimum vrednosti polletne produkcije Trboveljske premogokopne družbe.

Predno se lotimo računa o proizvajalnih stroških tu navedenih množin premoga, se moramo ozreti na cene premoga v državah, kjer se prodaja domaći in ne tui premog.

To je predvsem Češka. Prav lahko dokažemo z avtentičnimi spisi, da je stata v mesecu marca 1920 na Češkem 1 tona premoga po kvaliteti 48 do 83 češkoslovaških kron, kar znaša v naši valuti po takratnem kurzu 105 K 60 vin. do 182 K 60 vin. ali povprečno 144.1 jugoslovenskih kron. Pri nas je pa bila v marcu t. l. povprečna cena za 1 tono 293 K 2 v., torej za dobrih 100 odstotkov več nego na Češkem. Pri tem se mora povdarišti, da ima češki navadni premog 5000 kalorij, da ne govorimo o boljšem premogu, medtem ko ima trboveljski premog le ca. 4600 kalorij.

Če se tedaj pri nas v mesecu februarju dovolila prodajna cena za debeli trboveljski premog 283 K, za drobni pa 255 K za 1 tono, v katerih zneskih je všetek dobiček in vsa režija — tudi centralna — je jasno, da je imela trboveljska družba v Sloveniji priznane tako dobre prodajne cene, pri katerih je bilo mogoče, da je na primer marca t. l. zaslužila čistih 5 milijonov kron, kar morejo dokazati trgovske knjige družbe na Dunaju. K tem dobrim cenam je bilo pribitih še k vsaki toni 17 K kot amortizacijska kvota za izredne investicije v Ralenburgu in Hudijami.

Pri isti produkciji kakor zgoraj in diferencirano na debeli in droben premog vključno vrednosti premoga za lastno porabo, se izračuna za 320 tisoč ton debelega po 355 K in 160 tisoč ton drobnega premoga po 325 K. Prej dognani izkupiček v znesku 233.000.000 K po najnovejših visokih cenah in ravno dognani pravilni izkupiček v znesku 145.000.000 K, dfferirata za čedno vsotico 67 milijonov kron, katere bo spravila v žep Trboveljska premogokopna družba, plačal pa kosument v teku pol leta, ker veljajo nove cene baje do 1. januarja 1921.

Od teh 67.000.000 kron, katerih družbi ne more vzeti nobena sila,

ker je množina premoga tako nizko

računana, da pod to množino pro

dukcija ne bo padla, gre baje na ra

čun investicij v tekočem letu 43 mi

lijonov kron, ostank 24 milijonov

kron pa na preveliki dobiček družbe

vsled ženjalnih potek njenih ravnateljev, ki menda vodijo celo Jugoslavijo za nos.

Mali hrvaški rudniki, ki pridejajo dnevno 3 do 20 vagonov premoga,

ne poznajo takih cen: premog iz

prečiščega rudnika stane danes

500 K za tono pri dosti višji kalorični vrednosti (6500 kalorij) in pri

tamošnjih dragih napravah, o kate-

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan	K 180—	celoletno	K 240—
polletno	90—	polletno	120—
3 mesečno	45—	3 mesečno	60—
1	15—	1	20—

"Pri morebitnem povisanju se ima dalša naročina doplačati."

Novi naročniki naj pošijojo v prvih naročnina vedno po nakaznici.

Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo "Slov. Naroda" Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje.

Telefon št. 34.

Dopise sprojema so podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 kruna.

Poštnina plačana v gotovini.

ker tako ceno graditi ne more nihče — torej je konkurenca izključena.

Ako so potrebne investicije, je stvar družbe, da si poišče podporo vlade na drug način, ne pa na račun žepov konzumentov. Slabe finančne mire mora imeti družba, da niso našli druge pot za zgradbo rudnikov nego sedanjih, ki je pravi unikum na svetu. Navadno se isče za take stvari posojila itd., tukaj pa pride tuj bogataš in zahteva, da mu zgradi siromak rudnik in še palačo, iz katere bo upravljal ta rudnik in užival donos. Kakšne garancije imajo na primer državne železnice za to, ker bodo dogradile z lastnim denarjem nadeno četrtino vseh naprav v Ralenburgu in Hudijami? Kakšno garancijo ima južna železnica za svoja placila v ta famozni investicijski fond? Marsikateri mali industrialec, ki prabi na primer v svojem obratu 30 vagonov premoga letno, bo plačal za investicije Trboveljske družbe ca. 50.000 K v teku pol leta, katerih ne more zložiti niti za lastne investicije, ki so v njegovem obratu neobhodno potrebne!

Od teh 67 milijonov kron, ki so z vso premetenostjo prevaljeni na porabnike premoga v Jugoslaviji, odajo po konsumu za pol leta na posamezne skupine konsumentov slednje vstotice:

1. na drž. železnice v Sloveniji: 50.000 ton × 160 K = 8 milijonov K.

2. na drž. železnice v Hrvatski: 80.000 × 160 K = 12 milijonov 800 tisoč kron.

3. na drž. železnice v Srbiji: 33.000 ton × 160 K = 5.300.000 K.

4. na južno železnico (obrat. ravateljstvo Ljubljana): 105.000 ton × 160 K = 16.800.000 K.

5. na industrijo v Hrvatski: 33 tisoč ton × 160 K = 5.300.000 K.

6. na industrijo in obrt v Sloveniji: 100 tisoč ton × 160 K = 16 milijonov K.

7. na ostale konsumente: 19.000 ton × 160 K = 3 milijone.

Državne železnice SHS bodo torej v teku pol leta plačale Trboveljski premogokopni družbi nad 26 milijonov kron za rušniške investicije, do katerih bodo imele na toliko pravice kakor do domnevanih melioracij na Marsu.

Isto velja za vse navedene konsumente, kateri bodo plačevali ogromne vstote za prazen nič.

Dokaže se namreč prav lahko,

da je družba od že dovoljene amortizacijske kvote v znesku 17 K pri

toni od februarja do julija 1920 prejela 5.500.000 K, investirala pa v

zadnjem času toliko kot nič. Za Ralenburg in Hudojam v teku dveh let je izdala do danes komaj 10 milijonov kron, prejela pa na račun teh investicij že 5 in pol milijona kron, do konca tekočega leta pa prejme po starosti investicijski kvoti — ne po sedanji! — še najmanj 7 milijonov K!

Kdo se ne bo smejal bogati

Jugoslovanom, ki bodo odprli na lastne stroške domače rudnike tujim kapitalistom, ki se bodo za to še norčevali iz nas ter dobiček lepo

spravili in uživali pravci monopol.

Dokaže se namreč prav lahko,

da je družba od že dovoljene amortizacijske kvote v znesku 17 K pri

toni od februarja do julija 1920 prejela 5.500.000 K, investirala pa v

zadnjem času toliko kot nič. Za Ralenburg in Hudojam v teku dveh let je izdala do danes komaj 10 milijonov kron, prejela pa na račun teh investicij že 5 in pol milijona kron, do konca tekočega leta pa prejme po starosti investicijski kvoti — ne po sedanji! — še najmanj 7 milijonov K!

Kdo se ne bo smejal bogati

Jugoslovanom, ki bodo odprli na lastne stroške domače rudnike tujim kapitalistom, ki se bodo za to še norčevali iz nas ter dobiček lepo

spravili in uživali pravci monopol.

Dokaže se namreč prav lahko,

da je družba od že dovoljene amortizacijske kvote v znesku 17 K pri

toni od februarja do julija 1920 prejela 5.500.000 K, investirala pa v

zadnjem času toliko kot nič. Za Ralenburg in Hudojam v teku dveh let je izdala do danes komaj 10 milijonov kron, prejela pa na račun teh investicij že 5 in pol milijona kron, do konca tekočega leta pa prejme po starosti investicijski kvoti — ne po sedanji! — še najmanj 7 milijonov K!

Kdo se ne bo smejal bogati

Jugoslovanom, ki bodo odprli na lastne stroške domače rudnike tujim kapitalistom, ki se bodo za to še norčevali iz nas ter dobiček lepo

spravili in uživali pravci monopol.

so, da bi si kdo zgradil palačo in cel obrat na račun tega, ki na tem sprednjem obratu ni višje interesiran nego na drugih poljubnih obratih, n. primer na zgradbi železnice.

Sicer pa Rajhenburg in Hudajama za povzdigo produkcije premoga v Sloveniji nista toljega pomenna, kakor se jima sedaj pripisuje z namenom, da družba na ta način na tute stroške dogradi, kar bi morala itak prej ali sleg iz lastnega storiti. Če pa ona ne bo hotela graditi, našla bo oblast drugega, ki bo gradil, ker da bi zakladi ležali v zemljii nedvignjeni, če je absolutno potreba, da se dvignejo — to se tudi v Jugoslaviji ne bo dogajalo. Trboveljska družba naj se z vladno podporo potrdi, da dvigne produkcijo v trboveljskih rudnikih na normalno višino, in to bo več premoga donašalo nego Rajhenburg in Hudajama. Sicer pa: inicijativu v takih stvareh imel vlada — centralna ali pokrajinska; sedaj pa se pusti vlada voditi, kakor to kaže trboveljskim monopolistom. Producija premoga je v državnem interesu; država naj zasleduje takaj prave smeri, ne da naj se pa izrabljati v dosegu presebičnih ciljev kogarkoli, kakor se je zgodilo ravno v tem slučaju. — *

Dr. Dinko Puc:

Novi davki.

Financijski zakon, ki ga je predložil finančni minister, nalaga državljanom ogromna nova bremena. Povprečno bi imele prečanske dežele plačati v kritje proračunskega primanjklja desetkrat toliko kot so plačala lansko leto.

Pri presoji upravičenosti novih davkov moramo vpoštovati zlasti dva momenta: interes države in gospodarsko moč prebivalstva.

Interes države zahteva kolikor mogoče visoke državne dohodke potom davkov. Proračuni vsekih držav in seveda tudi naše so vsled vojnih posledic ogromno narastli. Katastrofalni učinki svetovne vojne so izraženi v njih. Gigantski, mnogo milijard obsegajoči budžeti pomenijo likvidacijo vojne, ki bo trajala mnoge, mnogo let.

Budžetarne deficitne moremo krieti na tri načine: ali z rednimi dohodki ali s kreditnimi operacijami ali pa s tiskanjem papirnega novca.

Naislabši je zadnji sistem, ki menja pot države v propast, iz katere jo je le težko rešiti. Posluževale so se te poti skoro vse države med vojno. Posledica je padec vrednosti novca, nadaljnina posledica je draginja, ki zahteva zopet višje izdatke države, ki mora vsled tega zopet izdati nove novčanice, ki znova povzročijo padec valute! Tako se poslagoma, a sigurno uniči državni kredit in gospodarska sila države.

Druži izreden vir države morejo biti posojila, bodisi v notranjosti, bodisi izven države. Ker nobena država ne more kriti danes svojih izdatkov z rednimi dohodki, se mora teh sredstev itak posluževati. A tudi so velike težave. Posojila v inostranstvu so silno draga. Tako na primer bomo morali za gotovo posojila, ki jih je morala naša država najeti v inozemstvu, plačati pet- do šestkratno vsoto! Za 1 dinar blaga, ki nam ga je dala Amerika, bomo

moralni vrniti 5 do 6 dinarjev! Jasno je vsled tega, da je i ta pot pogubna.

Razpis posojil v notranjosti države pa nima mnogo upanja na uspeh. Spominjam se še, s kako težavo se je podpisalo lansko leto samo 200 milijonov krov državnega posojila! Država ne plača visokih obresti, dočim danes mobilni denar dela z velikim zaslužkom. Banke, trgovci, podjetniki, ki služijo s svojim denarjem 20 odstotkov in več, nimajo interesa, nalagati novce v državno posojilo.

Ostane tedaj le ena pot: kriti izdatke iz dohodkov državnih podjetij, carine in iz davkov.

Priznati je treba na drugi strani, da ekonomski položaj našega prebivalstva ni tak, da bi ne prenesel v gotovih ozirih zvišanja državnih bremen. Kljub draginji žive množič sloji naravnost luksurijsko, drugi pa udobnejše kot pred vojno. Toda pri nalaganju novih bremen le treba silne paznosti, ker drugače se utegne dogoditi, da bodo prizadeti baš gospodarsko najšibkeši krog, ali pa da bodo bremena presegata davčno moč davkopljevalca, tako da bo država sama ubila možno kraljico, od katere živi.

Te paznosti pri ustvarjanju finančnega zakona ni bilo. Na dilektantski način so se povisali posamezni davki ali pa se razširili gotovi zakoni na celo državo, brez ozira na vpeljani davčni sistemi in obstoječa bremena. Ako se gotovi davki zvišajo za tri- ali štirikrat, je to morda navidezno dobro za državo, a samonavidezno, ker, če smo s tem davkom zadeli gospodarsko širke, smo že s tem tudi poslabšali gospodarsko moč države.

Financijski zakon treba vsled tega podrobno izpostaviti javni kritiki.

* * *

Danes pred šestimi leti.

Dunaj, dne 28. julija 1914, »Ker kraljevska srbska vlada ni dala povoljnega odgovora na noto, ki jo ji je izročil avstro - ogrski minister v Beogradu dne 23. julija 1914, je cesarsko in kraljeva vlada prisiljena sama poskrbeti za varstvo svojih pravic in interesov in v ta namen zgrabiti za orožje. Avstro - Ogrska smatra torej, da je odslj v vojnem stanju s Srbijo. Tako je brzojavil grof Berchtold danes pred šestimi leti kraljevskemu srbskemu ministru za zunanje zadeve v Beograd.

Vojna je izbruhnila. Po ljubljanskih ulicah so se zbirale množice ter se z grozno vpraševalo kaj bo. Danes lahko konstatiramo, da takrat pa ni bilo Slovencev, kateremu ni bilo tesno ob misli, da naj dvigne orožje proti svojemu bratu. Bili so sicer med nami tudi zavrnjeni, ki so kričali: »Srbe na vrbe!«, a v svojem srcu je moral vsakdo čutiti, da stori zločin, če želi svojemu bratu

povzročiti: iskreni ti kljici niso bili. Bili so to časti, ko smo stiskali pesti in škrigli z zobjmi, a glasno nismo smeli sprengovoriti o tem, kar nam je težilo srce.

Nasi možje so se zbirali v vojušnicah, žene in otroci so plakali in se stiskali v zapuščenih domovih ali pa noč in dan oprezzali pred vojašnicami in po cestah, da vjamejo še en pogled očeta, moža, sina, ki je odhajal na vojno. Če bi v tem trenutku vprašali vse zapeljane mladenice in može, ali bodo še kričali: »Srbe na vrbe!«, s kletivo bi te napoldili, če bi se ne bili bali pušk in persekcij na vojaškem strelišču. Takrat ni bilo v nobenem srcu prostora za sovraščavo, takrat je priplavala nad načelo deželo ena sama velika bol. Vsi se še dobro spominjam, kako neverjetne govorice so se razsirjale one dni po Ljubljani. Danes vemo, kdo je vrgel vse te razburljive vesti med naše ljudstvo. Izbrali so si mladenice in može, ki so

»In blagovolite imeti še kak po-klic!«

»Sedaj moram dostikrat v Slovenijo prihajati, ker sem dobil krošnarski patent za razprodajanje najnovjšega katoliškega političnega preprčanja.«

Vprašan je bil nato, če res državni imperij zahteva, da se obtožencu hiša vzame.

Po prisegi in široki vesti je odgovoril gospod Jože Protič, da o tem ni najmanjšega dvoma, posebno če se vpoštova, da mora on sedaj velikokrat v Slovenijo prihajati radi svojega krošnjarskega obrta, in kje naj drugje ostaja, če ne pri prijatelju Korošcu?

Moja stvar je bila izgubljena. Sodišče je sklenilo, da se mi stavi še vprašanje, če imam kaj politične moći?

Odgovoril sem po resnici, da je nimam, nakar se je predsednik začudil: »Hudiča, čemu se potem branite izpiti grenki kelih?«

Diabolus rotae je pa kar v hipu predlagal, da se mi naloži globo 1000 dinarjev (relacija 1 : 50) radi lahkomščenega pravdovanja.

Zadeva je bila brez daljšega posvetovanja takoj rešena: moja

slaviji ne bo dogajalo. Trboveljska družba naj se z vladno podporo potrdi, da dvigne produkcijo v trboveljskih rudnikih na normalno višino, in to bo več premoga donašalo nego Rajhenburg in Hudajama. Sicer pa: inicijativu v takih stvareh imel vlada — centralna ali pokrajinska; sedaj pa se pusti vlada voditi, kakor to kaže trboveljskim monopolistom. Producija premoga je v državnem interesu; država naj zasleduje takaj prave smeri, ne da naj se pa izrabljati v dosegu presebičnih ciljev kogarkoli, kakor se je zgodilo ravno v tem slučaju. — *

Aleksander dospe najbrže jutri v Jedrenje.

MIR Z BOLGARSKO.

LDU Pariz, 26. julija. (DKU — Havas) Zbornica je ratificirala mirovno pogodbo z Bolgarsko.

MIR Z RUSIJO!

LDU Praga, 27. julija. (DKU) Včeraj se je vršil tukaj shod socialno demokratskega delavstva, na katerem so protestirali proti vojnim napakam Anglije in manifestirali za mir s sovjetsko Rusijo. V resolucijah, ki so jih sprejeli na shodu, se poziva vlada, naj se odreče, ne glede na entento, vsakršno sodelovanje pri vojaških operacijah proti Rusiji. Obenem izjavlja, da se bo proletarij češkoslovaške republike uprl vsakemu podpiranju vojaških podjetij proti sovjetski vladi proletarske Rusije in da bo preprečil vsak prevoz municije in orožja preko Češkoslovaške za armade, ki se bojujejo z Rusijo.

POROČILO O DOGODKIH V SPLITU.

LDU Rim, 27. julija. (DKU) Tijuna poroča, da je bil včeraj med ministrom za zunanje stvari Štarfo in ameriškim poslanikom daljši razgovor, pri katerem je ameriški poslanik izročil italijanskemu ministru za zunanje stvari poročilo ameriškega admiralja o dogodkih v Splitu.

ANGLIJA IN SOVJETI.

LDU London, 26. julija. (DKU) »Daily Telegraph« javlja: Ruska sovjetska vlada je poslala Angliju note, v kateri izjavlja, da se strinja s predlogom, naj se sestane konferenca v Londonu. Na tej konferenci naj bodo zastopane, kakor zahtevajo boljševiki, glavne velesile. Kot poroča »Daily Mail«, je ruska vlada izjavila, da pristane na ta predlog, ako se vda general Wrangl.

POLJSKO MINISTRSTVO.

LDU Varšava, 26. julija. (DKU — Brezžično) Novo ministrstvo narodne obrambe se je sestavilo tako-le: Witos, ministrski predsednik (ljudska stranka), Daszyński, namestnik min. predsednika, brez portfelja (poljski socialist), Skulski, minister za notranje stvari (narodna ljudska liga), Grabski, minister za finance (narodna unija), knez Sapieha, minister za zunanje posle. Svet teh petro ministrov bo sestavil poljski komite. Novo ministrstvo se je 24. julija predstavilo deželnemu zboru kot obrambno ministrstvo. Pri tem je izjavil ministrski predsednik, da je možno izraziti program v kratkih besedah, namreč obramba države, konec vojne ter pravičen in trajen mir.

RUSKE FRONTE.

LDU Caricin, 26. julija. (DKU — Agence Havas) Agen. Union poroča, da se čete generala Wrangla izkrale v Krivaji Kosi med Marjanopolom in Taganrogom. Zavzele so Novo Nikolajevsk ter so dobile 400 ujetnikov. General Wrangl je prešel v smeri proti Aleksandrovu v offenzivo ter ujal 1000 mož. Predal se mu je cel polk rdeče vojske.

LDU Moskva, 26. julija. (DKU — Brezžično) Severozapadno od Grodna se prodiranje nadaljuje. Na desnem bregu Styra, 40 vrst severno od Čartoriska, je bil sovražnik poražen. Na ozemlju pri Volčiški prekoračili Zbruc ter napravili postojanke 18 vrst severozahodno od Podvoločiske.

IRSKO IN ULSTRSKO VPRAŠAJNJE.

LDU LONDON, 26. julija. (DKU — Brezžično) Iz uradnega poročila o razgovorih angleških delavskih vo-

se mi zvezale roke, ker ni pričakovati, da bi kake ekscese povzročal. — Menil sem, da sem tožitelj, — a glej golemo, prestopivši sodni prag, bil sem obtoženec!

Nato sem ponizno razložil, da sem svojčas hišo kupil z denarjem, ki sem si ga sam zasluzil, in da mi gre v glavo, kako se more od mene zahtevati, da bi to hišo moral brezplačno odstopiti gospodu Antonu Korošcu, da bi imel svoj kvartir, kadar pride v Ljubljano.

Diabolus rotae je nasprotno takoj dokazal, da imperij države zahteva, da se mi hiša in vse, kar je v nji, odvzame.

Sodišče je sklenilo, zaslišati strokovnjaka, da bo povedal, če državni imperij to zahteva, in resnici zahteva moj bajto. Za takega strokovnjaka je gospod diabolus rotae pripeljal s sabo gospoda Jožefa Protiča iz Beograda.

Stopil je pred sodišče. Gospod predsednik ga vpraša:

»Kako se blagovolite pisati?«

»Jože Protič, je bil odgovor.

»Kakega poklica blagovolite biti?«

»Minister sem, minister, katerega nikdo odstaviti ne more.«

In blagovolite imeti še kak po-klic?«

Sedaj moram dostikrat v Slovenijo prihajati, ker sem dobil krošnarski patent za razprodajanje najnovjšega katoliškega političnega preprčanja.

Vprašan je bil nato, če res državni imperij zahteva, da se obtožencu hiša vzame.

Po prisegi in široki vesti je odgovoril gospod Jože Protič, da o tem ni najmanjšega dvoma, posebno če se vpoštova, da mora on sedaj velikokrat v Slovenijo prihajati radi svojega krošnjarskega obrta, in kje naj drugje ostaja, če ne pri prijatelju Korošcu?

Moja stvar je bila izgubljena. Sodišče je sklenilo, da se mi stavi še vprašanje, če imam kaj politične moći?

Odgovoril sem po resnici, da je nimam, nakar se je predsednik začudil: »Hudiča, čemu se potem branite izpiti grenki kelih?«

Diabolus rotae je pa kar v hipu predlagal, da se mi naloži globo 1000 dinarjev (relacija 1 : 50) radi lahkomščenega pravdovanja.

Zadeva je bila brez daljšega posvetovanja takoj rešena: moja

slavija ne bo dogajalo. Trboveljska družba naj se z vladno podporo potrdi, da dvigne produkcijo v trboveljskih rudnikih na normalno višino, in to bo več premoga donašalo nego Rajhenburg in Hudajama. Sicer pa: inicijativu v takih stvareh imel vlada — centralna ali pokrajinska; sedaj pa se pusti vlada voditi, kakor to kaže trboveljskim monopolistom. Producija premoga je v državnem interesu; država naj zasleduje takaj prave smeri, ne da naj se pa izrabljati v dosegu presebičnih ciljev kogarkoli, kakor se je zgodilo ravno v tem slučaju. — *

Še danes sodeluje pri Koroščevem glasilu, ljubljanskem »Slovencu! In tako je vse lepo zadovoljno: od dr. Gosarja pa doli do »Slovenčeve« redakcije!

Še tisti dan prišel sem ob hišo, in sodna globla, katero mi je bilo so-dilčje naložilo radi lahkomščenega pravdovanja, mi je vzelza zadnjo grotovino. Nekaj »bankovcev« ljubljanskega mesta mi je ostalo in s tem sem hodil v ljudsko kuhinjo na starem strelišču. Tovaršijo so mi delali različni sodniki, katere je naredila št. 167 iz službe spodila. Tako smo sedeli na starem strelišču, in gospa Hubadova — naj jo Bog blagoslovil! — poklada je dan za dnem skledico fižola pred nas. Ker je bila čebula edino živilo, katerega cena je v Ljubljani padla, bilo je na tem fižolu obilo čebule, za katero boli Bogu in gospoj Hubadovi še enkrat izrečena zahvala!

Po obedu postavljali smo se na solnce pred starim streliščem, da smo nekaj prebavljali. Nekoč se je pripeljala mimo lepa in krasna kočija. Kdo je v njej sedel, ne vem. Prekonek kak vladni funkcionar! Način pozornost vzbujal je gospod kočijaž v bogati livriji, s cilindrom

diteljev o irskem vprašanju se da razbrati, da so se organizirane de-lavske stranke izrekle, naj ostane Irška angleški dominij s samoupravo,

vlađa. Župan in podžupan ljubljanski sta v tem vitalnem vprašanju seveda odločno nastopila v našem listu proti drznemu atentatu na naše prebivalstvo. Mesto da bi »Večerni List« nastopal v obrambo naših konsumenov, se je si noči zaletel v župana in podžupana, češ da sta se pehala za svobodno trgovino. Peklenšček ne bi mogel zlobnejše potvarjati resnice, kakov je storila večerna reptilija. Cela slovenska javnost vede, da sta župan in podžupan nastopala vedno odločno proti uvedbi svobodne trgovine, povdarijoč, da še ni čas za njo. Župan ljubljanski je v našem listu neštetokrat zastopal staličje, da je treba potrebe našega prebivalstva v živilih pred vsem pokriti po zmagnljivih cehah, predno se sploh dovoli eksport. Kar se tiče svobodne trgovine, jo je pa vpeljal ministrski svet pod klerikalno-radikalno koalicijo dne 16. aprila 1920. Ta dan je ministrski svet, v katerem sta godila naprej Protic in Korošec, sprejel predlog g. Ninčića, da bodo trgovina svobodna. Protic in Korošec sta pa vladala do 17. maja 1920. Tako je s takozvanim svobodno trgovino, sicer pa nevzlioč temu ni bilo razloga, da je klerikalna vlada dopustila nezaslišano povišanje premoga tujim kapitalistom. Mi se nadejamo, da bo župan ljubljanski storil vse, kar je le moč, da pri tem ne-premisljenem ukrepu ne bo ostalo. Vsa posvetna javnost ga bo podpirala. Reptilija pa ostanejo reptilije!

= Kdo laže? Slovenec je poročal, da je vlada samo vzela na znanje povišanje cen premoga. Trboveljska premogokopna družba pa razpošljila svojim odjemalcem tole okrožnico: Trboveljska premogokopna družba. Ljubljana, dne 15. julija 1920. Vaše blagorodje! Vljudno Vam poročamo, da je dovolila visoka deželna vlada našemu premogu sledče cene: za dobo od 14. junija do 30. junija 1920: za debeli premog 368 K, za drobni premog 340 K za tono od rudniške postaje, in od 1. julija t. l. dalje: za debeli premog 523 K 45 v, drobni premog 495 K 45 v za tono od rudniške postaje. Če razliko pri premogu, kateri se Vam je dobavil v dobi od 14. junija t. l. naprej, si boste dovolili poslati Vam naknadni račun. Z odličnim spoštovanjem: Trboveljska premogokopna družba, reprezentanca: Skubed Heinrich l. r. — Ta dopis družbe pa nosi vrh tega, še v nemškem jeziku tale dostavljajo: Bitte, diese Zuschrift zurück zu senden!«

= »Vrzite srbske častnike na cesto.« Prejeli smo in priobčujemo v celoti Ž ozirom na notico: »Vrzite srbske častnike na cesto«, objavljeno v »Slovenskem Narodu« z dne 27. t. m. proučim, da priobčuje sledči uradni popravek: Ni res, da bi bil z zahtovo, da se vržejo vsi srbski častniki na cesto in da se jima nakažejo stanovanja v vagonih, zelo zadovoljen, marveč sem le na predlog, da se častnikom odkažejo stanovanja v vojašnicah, izjavil, da sem v tem oziru nekompetenten in brez modri. S svojimi, na ta predlog nanašajem, besedami, ki so v omenjeni notici netočno navedene, sem povdari le svojo nekompetentnost ter na ta način izločil iz debate razpravo o tem, kar takti ni spadal na dnevnji red. — Dr. G o s a r, poverjenik za socijalno skrb. — P. S. Slavno uredništvo si določuje opozoriti, naj v bodoče take, na denuncijantovo spominjajočo notico glede moje osebe popolnoma opusti, ker bom drugače primorjan rabiti orožje, ki je imam v rokah proti enemu najaktivnejšem gospodov tistega krila Vaših vrst, ki se teh sredstev najpogosteje poslužuje. Za pošten boj sem vedno na razpolago, ako pa nameravate hoditi pot, ki ste jo nasproti meni s to notico nastopili, moram izjaviti, da se tudi jaz ne bom smatral dolžnega držati se celo strožjih in ožjih meja kot jih narekuje poštenost. — Z odličnim spoštovanjem dr. G o s a r.

= Vladna kriza na mrtvi točki. Beograd, 27. julija. Včeraj ni bilo nikakih pogovorov med parlamentarno in demokratsko zajednico, ker se je ministrski predsednik dr. Vesnić počutil zopet slabše. To priliko je porabil ministar za notranje zadeve g. Ljuba Davidović ter odgovoril v notranjost Srbije na razne agitacijske shode. — V političnih krogih se osto obsojo postopanje parlamentarne zalednice, ki namerava z raznimi mahinacijami nadaljevati svojo staro politiko, t. j. političko zavlačevanje in tako podaljšati življenje sedanjemu kabinetu. Vsled tega zavlačevanja ostane tudi nerešeno vprašanje izvoza. Radikalci pri tem vprašanju branijo z vsemi silami Ninčeve politiko, ki zahteva, da se pod nobenim pogojem ne dovoli svobodni izvoz, marveč da se sme izvoz vršiti samo preko Ninčeve srednjše zadruge ali kakake podobne institucije, pri kateri bi seveda imeli radikalci ne samo glavno besedo, ampak tudi glavni dobitek. Demokrati zoper s svoje strani se branijo, z vsemi dopustnimi sredstvi proti takemu nepraktičnemu in nedoljivemu pojmovanju ekonomske politike.

= Kombinacije. »Domovinac« doznava iz Beograda, da smatrajo v tamkajšnjih političnih krogih za potrebno, da bo regent, sko se Vesniću v dveh ali treh dneh ne posreči sestaviti nove koncentracijske vlade, poveri mandat za sestavo nove vlade osebnosti dnevnih strank. Mislijo, da bi bil za to mesto najbolj pripravljen g. Drašković in za trdno upanje, da bi njegova misija uspela. Sročni je regent pozval Stojana Proticja na dvor na Topčiderskem brdu. Domnevajo, da mu je regent izjavil svojo željo, da se kriza kmalu reši. Isto željo je izrazil tudi dr. Vesnić. Prestolonaslednik meni, da mora država v tej težki situaciji, ki jo povzroča viharni zunanj počival, imeti stalno in solidno vlado.

= Pogajanja glede pokrajinskih vlad. Riječki poroča iz Beograda da je imel danes Demokratski klub sejo, na kateri je minister Svetozar Pribičević podal svoj referat o današnjem razgovoru z delegati parlamentarne zalednice glede sestave nove vlade. Narodni klub nudi demokratom za hrvatsko deželno vlado poverjeništvo za notranje posle in zdravstvo, demokrati pa zahtevajo namesto zdravstva poverjenika za prosveto in vero. V Sloveniji zahteva Jugoslovenski klub, da prevzame notranje posle zunanjestrankski uradnik Ratej, demokrati pa hočejo poverjeništvo za socialno politiko in poverjeništvo za notranje posle neutralizira, zahtevajo demokrati zase prosveto in pravosodje. Za Bosno zahtevajo radikalci zase predsedstvo vlade, predsednik bi moral biti Srbi, demokrati pa zahtevajo notranje posle. — Ldu.

= Agrarni klub v Beogradu je sklenil in na vlado naslovil naslednjo rezolucijo: 1. Agrarni klub konstata, da se naši najvažnejši pridelovalni panozi, t. j. kmetijstvu, od strani države ne posveča niti najvažnejša pažnja, radičesar v najblžnji bodočnosti preti nevarnost, da se zaustavljanjem njegovega progressa umrtri celokupni naš razvoj. 2. Ker je tudi v zimedelstvu cena pridelkov osnova in najvažnejša pobuda za nadaljnje delo, smatra Agrarni klub v rešitvi izvoznega vprašanja in prodaje kmetijskih pridelkov najvažnejše za pospeševanje kmetijskega proizvajanja in zato zahteva slobodno, z ničimer ovirano prodajo in izvoz kmetijskih pridelkov. 3. Poleg cene vplivajo na izboljšavanje in okrepitev proizvodnje še vrste raznih okolnosti, na katere more ponajveč vplivati država, na agrarna politika. — Agrarni klub zahteva, da to od vlade: da se naše kmetijstvo v vsej njegovi obsežnosti temeljito prouči ter da se energetično in takoj vse potrebno ukrene za okrepitev in pocenitev kmetijskega pridelovanja.

= Delavnost narodne skupščine.

Poldružno leta je delovala narodna skupščina ter je dovršila več kot bivši avstro-ogrski parlament tekem desetih let. Novi volilni zakon je sklenjen, volitve se razplošijo in dne 17. oktobra se pozove narod na volišče. Zadnje zasedanje se je počelo predvsem s finančno stisko državino. Zmanjšati deficit v državnem gospodarstvu, oprostiti državo novega izdajanja papirnatega denarja ter zabraniti novo znižanje denarne vrednosti, je bila najvažnejša naloga parlamenta. Izmed mnogih finančnih predlog je narodna skupščina rešila vse razen dveh. Težišče državnih dohodkov se je pomaknilo od indirektnih v direktne davke. Največji del novih državnih dohodkov pa so doseži z oddajo premoznenja. Zvišali sta se pridobinama in zemljarinu, preuredili sta se kolekciona in pristojbina, reformirali se je dohodniški davek, ki se je za yse dohodke pod 60.000 K bistveno znižal, zato pa za vse dohodke nad 200.000 K občutno povečal. Tudi proračun se je skrbno premotril in gospodarsko ugotovil; posamezne stroške državnih uprave so se postavile pod parlamentarno kontrolo, ki ima najostreje paziti, da se ne zapravljajo. Sklenil se je najboljši zakon glede delavskega varstva ter so se pravice delavcev natančno fiksirale. Novelirali so se zakoni glede bolniškega, nezgodnega in pokojninskega zavarovanja in bolniško zavarovanje državnih nastavljenec v njihovimi družinami vred, je socialno-politično delo prvega reda. Gleda duševnih delavcev in raznih znanstvenih in umetniških zavodov je sklenil parlament celo vrsto koristnih, modernih zakonov. Tudi na polju justice je sklenil parlament nove zakone, ki postanijo pač vzgledni za vse demokratične in moderne države. Vzlike vsem bojem, ki so bili potrebni proti reakcijonarcem in zlasti proti konservativnim klerikalcem, priznajo časopisi, da je narodna skupščina na vseh poljih delala zares plodovito. Se predno se izvrši volitve, se dovrši tudi ustavna reforma, s katero se bavi pododesk ter je trdno pričakovan, da boda nova ustava še tekom septembra gotova stvar. — Ta parlament pa ni bil, žalibog, jugoslovanski, ker ni zasedel v Beogradu, nego na Dunaju.

= Z orožniki preprečen demokratski shod v Hercegovini. Sarajevo, 27. julija. Na Petrov dan bi se bil moral vršiti v Zavalju v ljubiškem okraju v Hercegovini demokratski shod, na katerem bi imel govoriti narodni poslanec dr. Sava Ljubibrati. Zbral se je mnogo občinstva iz ljubiškega, trebinjskega in stolačkega okraja, kakor tudi mnogo zborovalcev iz sosednjih dalmatinskih vasi. Predno se je shod še otvoril, so prišli orožniki in zahtevali od poslanca dr. Ljubibrati, da poštevajo pismo dovoljenje. Shod je bil pravocasno naznanjen pristojni oblasti in klub temu, da ni bilo nobenega ugovora proti shodu, so orožniki, najbrže po naročilu radikalnih kolovodij, shod prepovedali, ker ni bilo pismenega dovoljenja, in ljudstvo razgnali.

= Hrvatska zajednica in zadnje zagrebške občinske volitve. Zagreb, 26. julija. Kakor znano, je doživela hrvatska zajednica ob prilikl zadnjih občinskih volitev v Zagrebu, veliko blamažo, ker je bila udeležba pri volitvah s strani volilnih upraviteljev le malenkostna. Da pa je blamaža popolnejša, prihajajo sedaj razne izjave večjakov hrvatske zajednice, v katerih izjavljajo, da jih je stranka kandidirala brez njihovega praviljenja in proti njihovi volji. Tako je izjavil eden glavnih stebrov hrvatske zajednice, arhitekt Jušić, da ga je stranka kandidirala brez njihovega vedenosti in da te volitve obsojena. Nadalje je ta stranka kandidirala v občinski svet znanega trgovca g. Filipića,

katerega so nameravali zajedničarji iz voliti celo za župana. Sedaj je g. Pilepić izjavil, da je bil izvoljen v občinski zastop brez lastnega praviljenja in se je zahvalil za mandat. — Tako zapuščajo hrvatsko zajednico njeni lastni, najboljši pristaši, ker uvidevajo, da si je stranka le z nezaslišanim terorjem in pritiskom izvojevala večino.

= Preganje reformistov. Zagreb, 27. julija. Voda hrvatskih reformistov župnik Zagorac se je te dni vrnil iz Beograda, kjer je konferiral z raznimi ministri ter zahteval eventualno zaščito v slučaju, da bi hotel uporabiti zagrebški nadškof dr. Bauer pri iztriranju iz njegove župne Koprivnice brahjalno silo. Z merodajne strani se mu je zatrdirlo, da država proti njemu ne bo dala na razpolago orožništvo, da se torej brahjalna sila ne bo uporabila, to pa zlasti ne iz enostavnega vzroka, ker bi bila država primorana, rabiti proti njemu brahjalno silo samo v slučaju, da bi bil v veljavi konkordat, ker pa le - ta dosedaj še ni sklenjen z Vatikanom, ni naša država vezana, oziroma primorana, da bi uporabila proti župniku Zagorcu brahjalno silo. — Kakor se čuje, nameravajo klerikalci uporabiti priliko vladne krize, da preko vladnih odredb odstranijo njim neljubega župnika Zagorca iz Koprivnice, in upajajo, da bi odstranijo njega v zvezni državi.

= Položaj na Reki. Zagreb, 27. julija. Vsi kraji med Reko in Zagrebom so napolnjeni z begunci in izgnanci iz Reke. Vsi ti begunci zatrjujejo, da je položaj na Reki postal direktno nezosen. Preganjanja na Reki in v okolici so na dnevnem redu in vsi potrijuelo vest o tragediji smrti trgovca Prelica, katerega so laški banditi ubili, nato pa njegovo truplo položili na streho njegove hiše ter mu dali v roko puško, češ, da je s strehe strejal na Italijane. Istotko so si v polnem soglasju vse izjave beguncev, ki zatrjujejo, da to, kar se godi na Reki, ni več samo šovinistično in nacionalno preganjanje tujerodcev - neitalijanov, marveč divljanje tolovaške roparske druhal. Pa ne same na Reki, tudi na Sušaku in v reški okolici presegajo grozodejstva in barbarstvo arditov že več mele. Z gorskimi čevili, platnenimi hlačami do kolen, na pol nagli, z nožem v zobeh tekojo ardit iz ulice v ulico, iz hiše in hišo in isčejo Hrvate. Vse vesti, ki so jih dosegli prinesli jugoslovenski listi o barbarstvu in nezaslišanem tolovaštvu na Reki, se daleč zaostajajo za žalostno resnico.

= Spomenica poslanec iz zasedenega ozemlja. Poslanci iz zasedenega ozemlja so poslali ministrskemu predsedniku dr. Milenko Vesniću v Beogradu naslednjo spomenico: Pretekli teden je došlo v vseh večjih mestih v juganskem ozemlju, ki so zasedeni po Italiji in imenu zavezniških in pridruženih velesil, do nečavnih izgredov in nasilja na hrvajske italijanske tolpe, ki so jo vodili in navduševali italijanski kmeti, nasprotniki našega narodnega življa v teh mestih. Po uradnih poročilih, po izpovedbah očividev, ki so do dnešnjega dneva v Beograd, posebno pa po veste, ki so bile priobčene v italijanskih časopisih, kakor v listu »Il Levatore« ter »Il Piccolo«, je fanatična italijanska tolpa v Trstu napadla urad in stanovanje konzularne delegacije kraljevine SHS, sežgalna državno zastavo, uničila in odnesla opravo, oplenila in demolirala v Trstu, na Reki, v Puli, Pazinu, Buzetu, v Zadru in Šibeniku v svrhu, da razvijejo veliko politično propagando. Vsa predstavništva so podrejena D' Annunziju in njegovim delegacijam. — LDU.

= Kako piše o Jugoslaviji Američan, ki se gibalj v italijanskih krogih. Newjorški dnevnik »Globe« je pričel pred kratkim dopis svojega poročevalca v Rimu Edgardja Anselja Mowrera o Jugoslaviji. Pravi med drugim, da je Amerika jako popularna med Jugoslovani. Mnogo je ulic po mestih, ki nosijo ime predsednika Wilsona. Prava sreča za Ameriko je, da se Italija in Jugoslov. prepričata, kajti tako more Amerika delati dobre kupčije. Italija bi lahko kupila na Hrvatskem žito in meso in sicer za celo tretjino cenejše kakor pa v Chicago. Potem piše: Jugoslavija bi imela krasno bodočnost, ker je narod moren in delaven ali je še dosti nazadnjaški, toda to slabu stran ima, da manjka Jugosloven duševnega edinstva. Jugoslavijo drži skupaj neka umešana vez in pritisak od zgoraj. Kakor hitro Izgine ta pritisak, bo država razpadla. Slišal sem govoriti o Veliki Srbiji, o Veliki Hrvatski, toda malo ali nič o Jugoslaviji . . . Američki Dom v Clevelandu dostavlja: »Mogoče so ameriški dopisnik v Rimu plačali Italijani nekaj tisoč lir, da osramoti Jugoslovani narod po svetu. Mi dostavljamo: Pisalo je, kar Italijani radi slišijo in kar pišejo dan na dan italijanski nacionalisti listi, namreč da Jugoslavija zdajpadal razpadne. Morda razpadne prej Italija! Razsodna ameriška javnost pozna Italijo in njen resnoljubnost, zato takale rimska izjavljena ne dosežejo svojega namena.

= Prisilno posollo na Poljskem. Poljska zbornica le sprejela v svoji zadnji seji zakon, s katerim se razpisuje prisilno posollo 15 milliard mark. Posollo bo 3 odstot. Razteza se na osebe, fizične in pravnike, ki imajo premoženja nad 100.000 mark ali letnega dohodka nad 36 tisoč mark. Posollo bo odmerjeno od 2 do 12 odstot pri posestvu in od 5 do 33 odstotkov pri dohodkih.

= Obsojen Kuhnov poglavar. V procesu proti Kuhnovim komisarjem pred dvoriščno sodnijo v Budimpešti je bil obsojen tudi bivši načelnik generalnega štaba rdeče armade Avrell Stromfeld. In sicer na 2 leti in 9 mesecov težkeje ječe radi veleizdaje.

= Obsodba grških oficirjev. S kaupitulacijo četrtega grškega armadnega zbora, ki se je bil leta 1916. v Kavali vdal Nemcem, se je bavila te dni vojaška sodnja v Atenah. 18 oficirjev je obsojenih v ječo do 15 let, 7 jih pa ustreljeno.

= Madžari mobilizirajo proti Slovenci. Madžarski list »A Hínek« v Komarni piše, da je odredila madžarska vlada splošno mobilizacijo. To dela tajno in razglasja po svojih organih med madžarsko ljudstvo, da gre za obrambo proti pretečemu ruskemu boljševištvu, vpadu na Madžarsko. Horčič misli, da bo Poljski povsem razdražana, zapade enaki usodi tudi Slovaška. »Lidový Denník« pravi, da male v Slovaški niti proti Poljski, niti proti Madžarski niso zadostno zastražene.

= O severozapadni granici. Iz Praze nam pišejo: V prvi polovici srednje vojne je prinesel »Pester Lloyd« francoski načrt za parceracijo Avstro-Ogrske monarhije, na podlagi katerega bi Jugoslavija dobila vso Koroško in Štajersko južno od Vildona, tako da bi mejo Jugoslavije in Avstrije tvorilo

v torek. — Iz Pariza javljajo: O razgovorih našega zunanjega ministra dr. Ante Trumbića z italijanskim zunanjim ministrom grofom Sforzo za zasedanja konference v Spaji, doznavajo sedaj, da ti razgovori niso mogli dovesti do oficijskih pogajanj. Italijan, zunanjji minister je izjavil, da Italija še ne more pričeti pogajanja vsled neprispravnega notranjega položaja Italije. Smatrajo, da je položaj Giuliettive vlade zelo kritičen. Nasra delegacija bo zahtevala pri vrhovnem svetu, da se prej ko močno prične pogajanja, vendar pa je geografska kabinetna kriza ta korak za enkrat preprečila.

in zastava je ves dan plapolala in označila skorajšnjo osvoboditev. Dne 15. skršali sneti, pa fantje so jih nagnali t. m. je prišla v Tolmin artiljerija s tremi topovi na avtomobilih; hudo mušni otroci so jim pa pisali na zaprašene celi »SHSc. Po vsem Tolminskem živi duh našega pesnika Gregorčiča; vsi težko čakamo dan rešitve. Po celi dolini se pridno pripravljamo, da bomo svoje osvoboditelje dostopno sprejeli.

— Na realki v Idriji je delalo maturo 22 dijakov (2 eksternista). Uspeh je tako ugoden. Eden, Gantar iz Idrije, je napravil maturo z odliko, 17 soglasno in 4 v večino glasov. Profesorjev je bilo 18; vsi Slovenci, razven učitelja italijančine, ki se je pa tudi že navadil nekaj slovenščine. Drugo šolsko leto bodo do 4. razreda paralelke.

— Gimnazija v Idriji ne uspeva dobro. Starši vpisujejo svoje otroke rajše v realko. Drugo leto bodo 4. gimnaziski razredi, ako bo zadostu učencev za četrti razred. Govori se, da se premesti zavod v Ajdovščino, češ, da Vipavska dolina potrebuje srednješolskega zavoda in da Idrija ni primeren kraj za gimnazijo.

— Barake gradijo Italijani na otoku Žirje, ki je najoddaljnejši od dalmatinske obale in je torej najbližji Italijanski strani, in sicer za 5000 ljudi. Čemu barake? Najprvo se je mislilo, da bodo služile za nastanitev italijanskih vojakov, ali kmalu so povedali, da hodo na enem otoku internirati prebivalstvo iz Šibenika in okoline za slučaj izbruhu vojne med Italijo in Jugoslavijo!

— Zvezza jugoslovanskih učiteljskih društev v Trstu prirede dne 5. in 6. avgusta t. l. v Trstu veliko zborovanje z razpravo o raznih stanovskih zadevah. Po zborovanju bo zlet v Benetke,

A. Kajfež, predsednik lesnega odseka Zveze industrijev:

Naš les.

I.

Med prvimi aktivimi v našem narodnem gospodarstvu je zabeležen naš les. Naše divne šume s svojim brezmejnim bogastvom niso le naš naravni kras, one so nam — skoro bi trdili — predpogoj in podlaga vsemu našemu gospodarskemu blagostjanju.

Ozrite se na industrijo po naši Jugoslaviji! Koliko je že v tuhih rokah! Naša je pa že danes skoro vsa edino le lesna industrija, ki je uraniti to trdno v delu. Torej, je cilj naše organizacije.

Lesni industrije smo se organizirali, ne da ustvarimo morda kak kartel. Nam gre v prvi vrsti, da spasimo svoje Kraje pred navalom tujcev, ki so kaj kmalu zavolahi dobroto naših krajev. Zlasti smo delali na tem, da bomo izvažali produkte svoje industrije direktno brez posredovanja raznih tujih firm, kolikor je bilo to pred vojno, ko so delala na naših tleh razna italijanska in druga podjetja največje dobile, med tem ko je domačina komaj ostala le oglodana kost.

Na skupno delo pa niso bili pozvani samo večji producenti. V svoj krog smo drage volje vzelji tudi najmanjšega žagarja, da ga obvarujemo pred omamivim objemom pohlepnega tujca. In tako je danes malo žagar, ki je organiziran, deležen prav vseh tistih dobrov, kolikor jih je deležen lastnik največje tovarne. — Da so večji producenti doprinesli tukaj žirjev na korist manjšim, mi ni potreba posebej omenjati. Kdor je trgovec, dobro vše, kolike vrednosti je zanj tajnost, kam in komu prodaja svoje blago. Organiziranim so dostopni vse trgi in skoro bi rekeli, da so izginile vse prej tako skrbno varovane tajnosti posameznika v korist skupnosti.

Sprva se je hotelo vso lesno producijo organizirati pod eno firmo. Meni se je zdela ta misel že takoj v početku neizvedljiva, ker nimamo vsi enakih interesov, in če bi jih tudi imeli, je težko spraviti tako različna naziranja in smeri glede lesne produkcije kakor tudi trgovine pod en klobuk. Ustanovilo se je več organizacij, ki so se potem strnile v skupine »Pannonia«, »Sava«, »Savinja«, »Sever« in končno kot zastopnica zadružništva Gospodarska zveza za svoje zadruge.

Letos 19. marca pa so se vse te skupine združile v eno enoto pod skupnim imenom »Lesni odsek Zveze industrijev«, ki ima nekako vrhovno vodstvo in evidentno nad vso našo izvozno lesno trgovino. Lesni odsek zaseduje konjunkturo na vseh svetovnih tržiščih, ki pridejo za naš les v poštev, presoja trgovsko politiko in potrebe vseh naših edjemalcev in ureja v tem zmislu tudi domačo produkcijo svojih organiziranih članov. Na ta način se vpliva na cene na svetovnem trgu za naše blago. To je na zunaj. Domu ima vsaka skupina popolnoma prostro roko, iz česar sledi zdrava konkurenca glede cen domačih gozdnih produktov.

Lesni odsek skrbi, da boli vsak producenti sebi primerno količino lesa v podelavo. Zlasti se to redno godi pri eksploataciji večjih gozdnih kompleksov. Poprej se je dogajalo, da je eden vse skupaj pokupil in izrabil vse les po svoje, manjši producent je bil navezan le na milost trgovca, ki je šel sam na tem, da izbije sam zase čim večji dobletek, če tudi na škodo proizvajalca.

Lesni odsek Zveze industrijev je nadalje nastopal proti izrodkom, ki se pojavlja v vedno večjih množinah — proti nelegitimni lesni trgovini. Vsakdo že hoča danes tržiti z lesom. Po večini so vti ti trgoči samo verižniki, ki prekujejo in zopet prodajajo — vse samo doma. Tako se dogaja, da je les že več kot petkrat prodan, predno pride do konsumanta. Je to zdravo? Na čigavo

škodo se to dogaja? Po veliki večini na škodo malega gozdnega posestnika, ki ne pozna razniner in se da lahko vrnja opehariti. Večkrat pa tudi na škodo trgovca samega, ki prekujejo samo tako tijavandan, ne da bi imel trgovskega znanja, še manj pa za lesno trgovino, kar potrebne strokovnjakega razuma. Da se omeji to prekupčevalstvo, smo se obrnili na vlado že z več vlogami. Storilo se ni nicesar. S podeljevanjem neomejenih obrinjnih pravic za lesno trgovino se verižništvo z lesom samo pomnožuje. Po zadnjem preobratu v censah na svetovnem trgu bo marsikateri teh »trgovcev« ob vse svoje premoženje, unicenja, bo cela vrsta gospodarskev, kar vse bi ne bilo potrebno, če bi bila naša vlada vpoštevala poročila raznih okrajnih glavarstev, ki so poročala, kaka nesreča preti okrajem vsled neštevilnih »lesnih trgovcev«, ki puščajo naše gozdove in pripravljajo sebi gospodarski polom. — Sicer pa početi zvoniti!!! — Kakor nekatere druge črti tako bi moral biti tudi lesna trgovina strogo koncesionirana obrt.

Lesni odsek pa sedaj nima samo namena, da ohrani sedanji način naše lesne produkcije. V svoj program si je stavil tudi skrb za napredek naše lesne industrije. V prvi vrsti moramo ustvariti vzorno vodstvo in strogo disciplino v organizaciji. Le če smo trdnega sklenjeni, bomo mogli konkurirati s producenti drugih držav. Lesni odsek mora skrbeti, da se produkti naše industrije kar najracionalnejše izrabijo že doma, da ne bomo dajali v svet samopolabrikov, ampak naše gotovo vzorno izdelano blago. Koliko bodo zasluzili pri tem naši delavci, naši mojstri! Kolikor koristi bo imela država od te produkcije finančen mislu! Koliko bi bilo prihranka na vozunini, na lesnih odpadkih itd. itd! Kdo bi vse to mogel izračunati? Naš ljudstvo dobi lahko doma dober kruh. Z dobrohotnim sodelovanjem naše vlade je ta naš cilj hitreje dosegli nego se morda sodi ob čitanju teh vrstic. Država ima skrbeti za tozadnevne obrtne šole in morda tudi za potovalne učitelje. Lesni odsek Zveze industrijev bi podpiral vsako stremljeno po napredku naše lesne produkcije z vsemi svojimi silami in z vsemi razpoložljivimi sredstvi. (Opomba: Taki greti, kolikor hočejo v Kočevju, da nam vzamejo lesno obrtno strokovno šolo in nam vsilijo v mesto p o b o l j e s v a l n i c o z a d e ķ e i n d e k l i c e , bi se pač ne smeli dogajati!! To je znamenje, da se gospodje na vodilnih mestih pravilne brigajo za zahteve ljudstva in njegove gospodarske potrebe.)

Seveda pa lesni odsek Zveze industrijev ne vodi samo račun o doseganju naših zadev, temveč hoče tudi skrbeti, da naši sedanji obrati na bodo trpelj Škode vsled današnjih težkoč, kar se tiče tehničnih izboljšanj in potrebujev pri vsakdanjem obratovanju. Skupni nakup — to je naš cilj. V prvi vrsti pridejo v poštev: novi stroji, strojno cilje, jermenje itd. Težav za izvršitev te točke našega programa ni prav nikakih.

Jugoslovanska demokratska stranka priredi

v petek, 30. julija 1920 ob
1/2 21 ur

javen shod
v veliki dvorani hotela Union.

Dnevni red:

Podraženje premoga
Poročata dr. K. Triller in dr. Gregor Žerjav.
K oblini udeležbi vabi

Mestno J.D.S.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 28. julija 1920.

— Še enkrat cene premoža. V nedeljo so imeli železničarji protestno zborovanje zaradi povisjanja cen premoga. Na tem zborovanju so sklenili resolucije, ki so bile odposlane pristojnim ministrstvom. Od ministrstva za socijalno politiko je pod št. 146 z dne 23. julija 1920 dobila ZJZ naslednji dopis: Zvez Jugoslovanskih Železničarjev v roke predsednika Deržiča, Ljubljana. Na Vaš brzozavni protest proti povisjanju cen premoga, sem zahteval od deželnih vlade za Slovenijo brzozavno poročilo, katero sem danes prejel in ki se glasi: »Nove cene premoga so upravičene in v skladu s cenami na Hrvatskem in v Bosni. Slovenska vladaih je vse zvila na znanje. Poročila o pogajanjih s Trboveljsko družbo dobitio pristojna ministrstva. Poverjnik za javna dela za Slovenijo. — Minister za socialno politiko dr. Kukovec. — Od ministrstva saobraćaja smo dobili naslednji brzozav: Zvez Jugoslovanskih Železničarjev, Ljubljana. Zbog povisjanja cene ugnj obratite se na deželno vlado, kjer je kompetentna, da odločuje po istom predmetu. br. 5679. Glavni direktor Antula. — Od ministrstva za šume in ruda še nismo dobili nikakega odgovora. Pozivamo vse podružnice, Ivan Knez, veletržec Robert Koll-

gatsko zborovanje dne 2. avgusta leta 1920 v Ljubljano. ZJZ.

— Podraženje premoga. »Slovenec« bi se v tej velevažni zadevi rad izvili, to se pravi, izginali bi rad okrog vogla po znamenju načinu, kar to storiti vselej, kadar »klerikalci« zakrivijo kakšno grdobijo. Vse kaže, da je podraženje premoga, kar ga je dovolila deželna vlada Trboveljski družbi, velika grdobija. Samo Ljubljani se hoče v enem letu iz žena vseti 10 millionov kron.

»Slovenec« sedaj misli, da je to vse zakrivila centralna vlada v Beogradu in da ljubljansko viado celo stvari prav nič ne briha. Tako ceno nam zaščitniki »malega človeka« ne bodo ušli. Resnica mora priti na dan. Če to je, da se je med deželno vlado v Ljubljani in med Trboveljsko družbo dogovoren velevažen dogovor, s katereim se skuša ljubljanskemu prebilalstvu zadnji kos kože raz telo potegniti. Tukaj je treba jasnost, da bomo videli, pri čem smo. Čemu naj bi v Beograd letali, ko vendar veemo, da se je stvar v Ljubljani skuhala. Gremo torej naravnost v kuhišnjo, in če nam »Slovenec« to kuhišnjo pred nosom zapre, je to njegova stvar. Gospode pač dobro poznamo. Če zagovarjajo dr. Gosarja, krščne, »Beograd nam nima ničesar ukazovali«, kadar pa zagovarjajo g. Sernea, takrat v tullio, »Ljubljana nima ničesar goroviti, držite se Beograda.« Na tak naiven način nas ne boste odpravili. Na dan z dogovorom, kakor je bil v Ljubljani sklenjen in kakor je bil proslavljen na banketu v Unionu. Dokler ta dogovor ne pride v javnost, toliko časa bomo prepričani, da SLS zagovarja trboveljske milijonarje in podražuje vse, kar mali človek v Ljubljani neobhodno za svoje življenje potrebuje.

— Našim sotrudnikom in dopisnikom v gospodarskih vprašanjih! Veselo dejstvo je, da je pri nas zavladalo živahnno zanimanje za gospodarska vprašanja. Naš list bo tudi v bodoče posvečal gospodarskim vprašanjem posebno pozornost. V sedanjih časih se pojavi celo vrsta vrstavnih in perečih vprašanj. Ker pa ima »Slovenski Narod« vsled težav za papir le tesno odmerjen prostor, posimmo vse gg. dopisnike in članke, da so kolikor moč kratki. Dolgih razprav žal ne moremo priobčevati. Pri vsakem spisu boli pisateljem vodilo, da je jedrnat. Pisov, ki obsegajo cele serije člankov, ni moč priobčevati v dnevniku, ki mora biti vsestranski.

— Kako je z barako milijonarjev. Poročali smo že, da je izjavilo nekaj milijonarjev, da so pripravljeni zgraditi za urade veliko barako. Vest je resnična, samo v detailih jo je treba nekaj popraviti. Baraka bi bila 4 milijone kron. Šest milijonarjev je pripravljenih prispevati po 200.000 K. torek skupaj 1.200.000 K. Če pa ne bo prišlo do tega, da bi se zgradila taka baraka, so trije izmed teh milijonarjev pripravljeni postaviti tudi hiše.

— Promocija. V soboto, dne 24. julija 1920, je bil promoviran na vsečilišču v Inomostu za doktorja vsega zdravilstva g. Anton Cizelj.

— Čehoslovaški generalni konzulat v Ljubljani naznanja, da je te dni dospel v Ljubljano delegat Ministrstva Narodne obrame, 34 odsek, čsl. poročnik g. ing. C. J. Koutek, kateri vodi repatrijacije imetja pripadnikov čehoslovaške vojaške oblasti v kralj. SHS. Dotični gospod sprejema obiske in dodeljuje informacije strankam na čehoslovaškem generalnem konzulatu v Ljubljani, Breg 8, I. nadstropje od 10. do 12. ure določene.

— Nesramnost ali malomarnost. Poštano ravnateljstvo nam sporoča: Pečatnika z označbo »Neumarkt« bel Krajinburg« nímamo. V ambulancem vozu med Tržičem in Kranjem, kjer spremlja pošto deželni poštni služba iz Kranja, se je sicer res svoječasno več časa po prevratu vporabil nemški pečatnik, ker je določilo kralj. ministristvo za pošto in brzozav je le sedaj (vide »Službeni list« poštnega v brzozavnega ravnateljstva) v Ljubljani, štev. 23, stran 129 in 130) številke posameznih ambulanc v kraljevini SHS in torej poštno ravnateljstvo ni moglo dati prej napraviti slovenski žigov. Da pa se izognemo neljubim kritikam, se uporablja — dasiravno proti predpisom — na omenjeni ambulanci pečatnik z označbo »Tržič na Gorenjskem«. Usojali bi si še h koncu omeniti, da je sedanji vodja poštnega urada Tržič p. offcial Konite zaveden Slovenec-begunc iz Primorja. Žige da dole dosedaj izdelovati poštno ravnateljstvo in nima poštni urad z naročevanjem ničesar opraviti.

— Za cenzorje Narodne banke, podružnica v Ljubljani, ki je naslednica bivše Avstro-ošrske banke, so imenovani naslednji gospodje: Industrijač Dragotin Hribar, veletržec Ivan Knez, veletržec Robert Koll-

mann, tovarnar Peter Kozina, veletržec Alojzij Lillek, veletržec Leon Souvan, graščak Feliks Stare, veletržec Feliks Urbanc, tovarnar Avgust Žabkar.

— Car in tesar je naslov knjizi, ki smo jo v mladosti kupovali v Turkovi prodajalnici. Čudno se nam je tedaj zdelo, da je mogočni ruski car posegel v tesarsko rokodelstvo. Od tedaj so potekla dolga leta in privadili smo se marsičemu novemu. Ali vendar se nam je še danes po vseh Izpremembah čudno zdelo, ko smo čitali v »Uradnem listu«, da je odvetnik g. dr. Ivo Benkovič postal poslovodja v obrtu, ki izdeluje olje. Čudne so kombinacije v današnji družbi, čudna je zveza: Odvetnik in

likor se da sklepati iz poročil, ki prihajajo v javnost, predvsem le na aneksijo Trentina, ne pa tudi obenem zasedenega našega Primorja, Reke in Dalmacije. Značilno je, da se zlasti o Reki in Dalmaciju, kar se tiče aneksije, v zadnjem času sploh ne govori nič, a utihnilo so tudi veste, ki so se še pred kratkim prav pridno razširjala po časopisu glede našega Primorja, zlasti o preuredbi uprave, razpisu upravnih volitev itd. Zdi se, kakor bi v Rimu smatrali Trentin pač zrel za aneksijo, ne pa še ostalih »novih pokrajin«. V ostalem pa tudi še ni nikakršnega glasu, da bi prišel zakonski načrt o aneksiji na dnevnih red pred poletnimi zbornimi počitnicami.

PRED SPLOŠNO STAVKO V TRSTU?

Trst, 27. julija. Ravnateljstvo ladjevnic pri Sv. Marku je pred par dnevi izprlo delavstvo, češ, ker se je uganjala med delavstvom politična propaganda in pojavnila odpornost proti vodstvenim odredbam. Vršila so se pogajanja med ladjevniškim vodstvom in delavskim zastopstvom, toda pogajanja so bila brezuspešna. Posredoval je tudi že generalni civilni komisar. Položaj postaja čim dalje bolj napet, in za snoči se je pričakoval izbruh splošne stavke, do katere pa ni prišlo. Za jutri, sredo popoldne ob 16. je sklicano zborovanje Izprtega delavstva,

larčka prav ljubko in prisrčno. Koncertni komadi vojaške godbe so bili splošno zadovoljivi. Po koncertu se je plesalo kolo.

— »Obnove Njive« br. 22 izšao je sa slijedećim sadržajem: Dr. St. Sagadin: Parlamentarni vladavina; Dr. V. Namislovski: Poljska Konstituanta; Dr. Dane Trbojević: Roditeljsko vijeće. Smotra. Politička hronika: Jugoslavenska reprezentacija u Pragu (—h—) Konferencija u Špi (—š—). Klemanso i Solunski front — Socijalna hronika. Glavna skupština Matice Hrvatske (—y—). Katolički episkopat u jugoslaviji protiv Sokola (—l—). Književni i umetnički pregled: Književni i umetnički život u Beogradu (V.). Njena pastorka (Jenifa). (A. Novak). — Ca Gavro (Lj. Krajačić). — Obnova: Odjek Masarykove proslave. — Listak: Dr. Oto Levi (Dr. Taler).

Gospodarske vesti.

— g Kmetijskega tečaja na Grmu, ki traja od 19. julija do 15. avgusta, se udeležujejo sledeči gg. učitelji: Kosin Miroslav, nadučitelj, Igavas pri Cerknici, Barle Konrad, nadučitelj, Metlika, Mikolič Ludovik, učitelj, Črnomelj, Peterlin Alojzij, nadučitelj, Kočevo, Rostohar Karel, nadučitelj, Cerkle, Grčar Tit, nadučitelj, Tržiče, Jevnikar Lovro, nadučitelj, Št. Vid pri Zatičini, Klansek Vinko, nadučitelj, Trebelino, Dremelj Mirko, nadučitelj, Višnja gora, Slapšak Julij, nadučitelj, Moste pri Ljubljani, Primožič Ivan, nadučitelj, Mekinje pri Kamniku, Rupret Vinko, učitelj, Zalog pri Ljubljani, Kočevar Franc, nadučitelj, Birčna vas, Koželj Ludovik, nadučitelj, Št. Peter pri Novem mestu, Degnal Ciril, nadučitelj, Dvor, p. Straža, Koželj Alojzij, učitelj, Bled.

— Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se 3 knjigovodje, 4 poslovodje, 3 pomočniki mešane stroke, 1 pomočnik železni stroke, 2 pomočnika specerijske stroke, 2 pomočnika modne in galerijske stroke, 9 kontorističnih, 4 blagajničarke, 3 prodajalke in 4 učenici. — Službe iše: 1 knjigovodja, 2 kontorista, 4 poslovodje, 3 potniki, 7 skladališčnikov, 25 pomočnikov mešane stroke, 6 pomočnikov železni stroke, 12 pomočnikov manufakturne stroke, 15 pomočnikov špecerijske stroke, 3 pomočniki modne in galerijske stroke, 26 kontorističnih, 8 blagajničark, 20 prodajalk, 6 učencev in 4 učenici. — Posredovalnica posluje za delodajalce, člane društva, učence in učenke brezplačno, za druge pa proti malih odškodnin. Gg. trgovce prosimo, da se pri nastavljanju trgovskega in drugega objava vedno poslužujejo naše posredovalnice, ki bo skušala željam kar najnatančejše ustreži.

Prodam hišo v Ljubljani z 12 strankami po ugodni ceni. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 5631

Gramofon, švicarsko precizjsko delo z 211 ploščicami se proda. Vprašanja na: Villa Skalak, Židan most. 5632

Kupi se lahak voz za enega konja pokrit s štirimi sedeži. Ponudba pod »Lahek voz 5535« na upravnštvo Slov. Naroda. 5535

Jšče se prodajalna na promet nem kraju v mestu ali izven mesta. Naslov pove upravnštvo Slov. Naroda. 5435

Ceno prodam komp. spalno opravo trdrega lesa in druge predmete. Kje, pove upravnštvo Slovenskega Naroda. 5545

Pivovršna jajca komad po K 150, po 1 K nudi Em. Supanc v Rogatcu. Telefon št. 1. v Rogatcu.

Kolesarji dobre prvovrstne plašče in cevi za kolesa in vse druge potrebuščine najcenejše pri znani trdki gn. Vok, Ljubljana, Šodna ul. 7. 4866

Sprejme se v plesarsko obrt konstoriščki, ki se razume dobro na kvadraturo. Jos. Jug, Rimsko cesta 16, od 1. do 2. ure popoldne. 5513

Zaganje drv z motorjem se pripravi na najnižji ceni in točni postrežbi Anton Pucičar, Poljanski nast. st. 22, I. 5615

Visoko nagrada onemu, kdo mi preskrbi v Ljubljani stanovanje obstoječe iz dveh sob ter kuhinje. Ponudbe pod »Avgust 5388« na upravnštvo Slovenskega Naroda. 5629

Maline, jabolka in slive, v večjih množinah, se bodo oddajale. Istotam se proda osem velikih naplatno z oljem silikanih slik od 15. do 17. stoletja. Naslov pri upravi Slov. Naroda. 5364

Kompletne konjske oprave in razni vozovi se prodajo po zmernih cenah, informacije daje trdka J. Koste, Sv. Petra cesta 4. 5436

Iste se žagar za jarem (Gattermeister), ki bi obnenom brusil žage. Samo sposobni naj se javijo na Gerersdorfer i drug. Mrkopalj. 5575

Iste se kuharica obnenom gospodinja na dobi platiči in postopku, za takojšnji nastav ali po dogovoru. Ponudbe na Gerersdorfer i drug. Mrkopalj, Gorski kotar. 5576

Prodaj se prvovrsten jabolki konj (Renner) in zraven priradna kompletna angleška konjska oprava. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 5578

Prodam 1200 m³ smrekovih blodov na Jelovci nad Jamnikom. Reflektantje naj se zglate pismeno ali ustmeno pri Ivanu Magušar v Lesach Gorenjsko. 5591

Sprejme se več čevljarskih pomočnikov za nova dela. Cesta na Loko 20. 5610

Gospodinčna želi službe za Šiviljo pove u hotelu. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 5601

Koncipijenta sprejme odvetnik Dr. Franjo Rosina v Mariboru. 5602

Prodaj se dobro ohranjeno pohištvo iz hrastovega lesa Skofja ul. 13/III.

Kupca za jabolka iščem. Pišite na F. Lečnik, Guštan, Koroško. 5619

Na prodaj mlad osel in oslica. Naslov pove upravnštvo Slovenskega Naroda. 5622

Zdravniško izprašan športni maseur in operater kurjih očes se pripravi Ivan Pele, Ilirska ul. 31. 5623

Trgovski vajenec za trgovino mešane stroke se sprejme v trgovini Josip Kastelic, Novo mesto, Kastelčeva ul. 112. 5627

Sukanci bel in črn priporoča tvrdka Osvald Dobelc, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9. 5630

Klavir (Salonflügel) se radi odpotovanja ceno proda. Rimsko cesta 2. parter, levo druga vrata. 5638

Prodaj 1200 m³ smrekovih blodov na Jelovci nad Jamnikom. Reflektantje naj se zglate pismeno ali ustmeno pri Ivanu Magušar v Lesach Gorenjsko. 5591

Borze. LDU Dunaj, 26. julija. (ČTU) Devize. Amsterdam 56.50, Berlin 445, Bučarešta 0, Curih 2800, Kristianija 2650, Kodan 2600, Stockholm 3500. Valute: nemške marke 443, lej 420, levi 310, švicarski franki 2775, francoski franki 1275, lire 900, angleški funti 625, dolarij 165, carski rubli 290. V prostem prometu: Zagreb 248—266, Budimpešta, plačila v dejanju pošte hranične 100—111, plačila v žigosanah kronah 100—111, madžarske žigosane krone 100—111, Praga 370—394, Varsava in Krakov v poljskih markah 95 do 107, čeho-slovaške krone, pettisočaki 372—396, manjši bankovci 373—397, novi dinarij 975—1025.

LDU Curih, 26. julija. (ČTU) Devize: Berlin 13.90, Nizozemska 202.50, New York 579, London 22.06, Pariz 45, Milan 31.75, Bruselj 46.30, Kodan 93, Stockholm 125.25, Kristianija 95, Madrid 91, Buenos Aires 220, Praga 11.75, Beograd 31.50, Zagreb 7.80, Budimpešta 3.30, Varsava 3.30, Dunaj 3.40, avstrijske žigosane krone 3.50.

LDU Praga, 26. julija. (ČTU) Devize: Beograd 271, Zagreb 67.25, Dunaj 26.37, Valute: jugoslovenski dinarji 268, avstrijske krone 25.37.

LDU Zagreb, 27. julija. Devize: Berlin 180—185, Italija 420—430, London 280—280, New York 72—74, Pariz 570—580, Praga 153—155, Švica 1100—1200, Dunaj izplačilo 39.25—43. Valute: ameriški dolarij 70—73, avstrijske krone 40—43, carski rubli 125—132, napoleondori 325—328, nemške marke 175—182, romunski lej 195—197, italijanske lire 410—425, turska lira v zlatu 0—350, angleški funti 270 do 300, čeho-slovaške krone 144—0.

Sokolstvo.

Sokolstvo v Št. Juriju ima dne 30. julija ob 8. zvečer v hotelu »Jugoslavia« izredni občni zbor. Pridite točno vsi!

Mursko sokolsko okrožje. V nedeljo, dne 11. julija je priredilo mursko sokolsko okrožje zlet v Murski Soboti, spojen z javno telovadbo in ljudsko svečanostjo v proslavo prikljupitve Prekmurja k Jugoslaviji. Mogočevalni gostje iz Maribora, Št. Lenarta, Radgona in Ljutomerja so prihitele, da si ogledajo osvojene kraje in kraj, kjer je bil nedavno ustanovljen Sokol. Udeležili so se zleta tudi bratje in sestre Mariborske župe, društva Gornje Radgona in zastopnik Sokolskega Saveza SHS brat Kajzelj. Predpoldne je bil obhod sokolstva in nešteče množice po mestu ob zvokih sokolske koračnice. Na balkonu hotela »Dobrav« je pozdravilo več govorilov došle goste kakor tudi domačine, ki jih razložilo sokolsko idejo in jih vzpodbujalo k delu. Popoldne je bila na graskem vrtu javna telovadba. Godba je zasvirala sokolsko koračno in občinstvo je z navdušenjem pozdravljalo prihod članov in brhkih članic. Nastopile so ljutomerske Sokolice s štirimi župnlimi in českimi vajami, katere so izvajale brezhibno pod spremnim vod-

stvom neumorno delavnega in agilnega načinka br. Lubeja. Nato so nastopili člani s Hofmanovimi vajami, katero so izvajali prav mojstrsko. Vzorna vrsta na orodju, izvajanje veletočev, stoj, je prizvedla nov veneč ljutomerskemu Sokolu, ozroma mariborskemu župi. Nastopil je tudi domači deški naračaj, ki je izvajal vaje vrlo dobro. Ves nastop je točen dokaz resnega in požrtvovальнega dela Sokolstva ob vsaki priliki. Le tako naprej!

Turistika in sport.

Floridsdorfer A. C., Wien : Ilirija. V soboto, dne 31. julija ob pol 19. se vrši na prostoru Ilirije velika internacionalna nogometna tekma med prvimi mojstri Ilirije in Floridsdorfer Atletic - Cluba z Dunajem. Moštvo Floridsdorfa je po Rapidu in Amateriju najboljše dunajske moštvo. V prvenstveni tekmi proti Wiener Sportklubu je zmagalo z 2 : 0. V soboto in nedeljo so igrali v Zagrebu proti Hašku in Concordiju ter zmagali 5 : 1 in 1 : 0. Nad graskimi Amaterji, ki so pretekli dne 1. avgusta proti Iliriji, so zmagali s 4 : 1. V njihovem moštvu se nahaja pet reprezentativnih igralcev in sicer: Pilhak, Hummelberger, Neubauer (najboljši dunajski centerhalf), Ister in Amon. — Sedeži po 24 in 16 krov, stojisci po 10. krov, se dobivajo v predprodaji v drogeriji Kanc, Židovska ulica v pri tvrdki Svetla, Mestni trg, dijaške (članske) vstopnice po 6 krov, se dober le v predprodaji na prostoru Ilirije v petek od 18. do 21. ure. Tekma se bo vršila ob vsakem vremenu.

izlet v Velikovec. Za propagandni izlet kolesarjev in motociklistov na Korosko, Velikovec, vlada veliko zanimanje. Deželna vlada za Slovenijo je prevzela protektorat nad izletom ter obenem dočlila posebno častno nagrado za prvaka v dirki, ki se vrši isti dan na Velikovec. Pozivljamo ponovno vse kolesarje in motocikliste, da se udeleže zanesljivo, ne glede na to, ali so člani kakšnega kluba ali ne, propagandnega izleta, ter s tem priporočajo uspehu cele prireditve, ki ima le propagandni smotr tik pred plebiscitem na Koroškem. — Vsi oni kolesarji in motociklisti, ki se udeleže izleta, naj se sezamejo v vrtnih prostorih restavracije »Novi svet« v četrtek ob 8. zvečer, da se dogovorimo za skupni odhod iz Ljubljane. Kolesarji po delih pa se pridružijo populoma prosto izletnikom iz Ljubljane ter vozijo z njimi skupaj na Velikovec. Opozorjam, da je vožnja pri izletu popolnoma omiljena in da je povsem zabranjeno, doseči večjo hitrost. — Podružnica slovenskega planinskega društva za Rož vabi Rožane in prijatelje na izlet v glavnem dobro, ki ga priredi v nedeljo dne 1. avgusta t. l. na Jepco planino nad Baškim jezerom, kjer se bo ob 3. uri popoldan otvorila tamkajšnja planinska koča. Od

— Podružnica slovenskega planinskega društva za Rož vabi Rožane in prijatelje na izlet v glavnem dobro, ki ga priredi v nedeljo dne 1. avgusta t. l. na Jepco planino nad Baškim jezerom, kjer se bo ob 3. uri popoldan otvorila tamkajšnja planinska koča.

postaje Bače, kamor dospe popoldanski vlak ob 10. uri 23. min. se pride na Jepco planino po dobro markirani poti v 2 in pol do 3 ure hoda. Zvezčer vozi ob 8. uri iz Bače nedeljski izletniki vlak, ki ima zvezo na Ljubljano in Borovlje, tako, da imajo tudi zunanjí udeleženci najlepšo priliko da se pridružijo temu planinskemu izletu. Po otvoriti kočo odhod v Ovčino, gorsko vas pod Jepco, kjer se bo vršila v Mikvavovi gostilni obletnici osvojitev Zgornjega Roža izpod nemškega tlačanstva. Spoznavamo krasoto našega Koroškega Korotana, ki mora ostati vedno na jugoslovanskem!

— Cez Stol v Rožansko kočo! Obiskovalce Stola opozarjam na najlepšo kombinacijo partie na Stol s sestopom na Rožansko kočo na krasni Mačenski planini na Stolom. Koča je tako po stavbi kot romatični okolici najlepša in najudobnejša koča v Karavankah. Izbrana postreža in kuhinja! — Koča ima 6 sob z 20 posteljami in skupno ležišče, verando in mize s klopami na vrtu pred kočo. — Iz koče v Bistrico v Rožu 3 ure zelo položen jahalni pot, iz Rutov dalje cesta. — Pristop iz postaje Bistrica v Rožu k Rožanski koči 3 ure 45 min.

— Staničeva koča ob Triglavskem ledenuku »Zelen sneg« 2323 m bič Deschmannhaus. — Ker je ob sobotah naval na Triglavski Dom na Kredarici velik in ne morejo vsi udobno ležati, priporočamo poznejsim, o mraku in na večer dohajajočim turistom, da se ustanjuje v Staničevi koči, kjer se lahko udobne obdočijejo v prenoč. — Istotno in predvsem pa se priporočamo Staničevu kočo kot visokogorsko letovišče in solnočnozdraviliščo onim turistom, ki bi se radi iz zdravstvenih ozirov pomudili radi po več dni skupaj v Triglavu, da se okrepejo. — Hiša je prostorna, udobno urejena, oskrba dobra, v okolici krasni izleti, izprehajališča in solničča.

— Društvo vselej veselico po priliku izletov, kjer se udeleže zanesljivo, ne glede na to, ali so člani kakšnega kluba ali ne, propagandnega izleta, ter s tem priporočajo uspehu cele prireditve, ki ima le propagandni smotr tik pred plebiscitem na Koroškem.

— Tbst. krožek ljubljanskega učilišča. V petek 30. t. m. ob 9. orkestralna vaja v glasbeni sobi. Ob 10. skupna vaja z orkestrom. Vsi, ki se udeleže izletnikom iz Ljubljane, kjer se ustanjuje v Staničevi koči, kjer se lahko udobne obdočijejo v prenoč. — Istotno in predvsem pa se priporočamo Staničevu kočo kot visokogorsko letovišče in solnočnozdraviliščo onim turistom, ki bi se radi iz zdravstvenih ozirov pomudili radi po več dni skupaj v Triglavu, da se okrepejo. — Hiša je prostorna, udobno urejena, oskrba dobra, v okolici krasni izleti, izprehajališča in solničča.

Jutne vreče proda, dežčina in lađina tla kupi samo v velikih množinah. Inž. L. Luckman, Maribor, Kopitarjeva ul. 14. 5565

Cvetlična semena za jesensko sejatev kakor cinerarie, nagejčki, levkoje, prlime, mačeha itd. v lepi izberi, jamčeno zanesljiva se dobe pri Sever & Komp. Ljubljana, Wolfsova ulica 12. 5444

Proda se elegantna spalna oprava. Naslov pove upravnštvo Slovenskega Naroda 5574

Izurjeni korespondentinjo z znanim slovenske in nemške stenografske sprejme tovarna v Ljubljani. Plaća po dogovoru. Ponudbe pod »Dobra korespondentinja 5422« na upravn. Slov. Naroda. 5422

G. F. Jurásek
uglaševalac glasovirjev in trgovec z glasbilami
Ljubljana, Wolfsova ul. 12

WANDERER
motorno kolo 3 konjske sile, v najlepšem redu, s pnevmatiko se prodaja pri tvrdki Karl Camernik & Komp. Ljubljana, Dunajska cesta 12.

Knjigovodja
z večletnim službovanjem se sprejme takoj. Ponudbe pod šifro „KNJIGOVODJA 5552“ na upr. Slov. Naroda. 5552

Preminul je naš najzvestejši tovarš

C. B. Mally

ustanovitelj in častni načelnik

Za vzorno zvestobo — večni spomin!

TRŽIČ, dne 27. julija 1920.

Za prostovoljno gasilno društvo Tržič.

Karel Bočak,
t. ē. tajnik.

Josip Dernig
t. ē. načelnik.

Preminula nam je naša preiskreno ljubljena dobra blaga mamica, gospa

Katarina Cvenkel

v 75. letu svoje starosti, pripravljena za dolgo večnost s svetostanjstvi.

K večnemu počitku spremimo rajnico v četrtek ob pol 8. uri.

Znanci! Prosimo Vas, ohranite ji blag spomin!

SEVNICA, 27. julija 1920.

Globoko žalujoči ostali.

Zahvala.

Povodom smrti naše nadvse ljubljene soproge, mamice, svakinje, sestre, gospe

Ane Golob roj. Blamberger

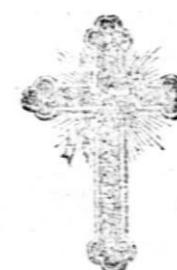
soprote messarja in posestnika

nam je došlo toliko izrazov blagega sočutja, da se ne moremo vsakemu posamezniku posebej zahvaliti. Zato se tem potom iskreno zahvaljujemo vsem, kateri so ji v bolezni z obiskom in tolažbo lajšali trpljenje. Osobito so zahvaljujemo sl. Čitalnici in pevskemu zboru Svoboda v Sp. Šiški za ganljive žalostinke, duhovščini, sorodnikom, vsem onim mnogoštevilnim, kateri so ji na zadnji poti dali častno spremstvo.

Iskrena zahvala tudi vsem darovalcem krasnega cvetja in zelenja.

Sp. Šiška, dne 27. julija 1920.

Žalujota rodbina Fran Goloba.

Gospa Ida Mally roj. Pollak javlja v svojem imenu in imenu svojih sorodnikov tužno vest o smrti njih iskrenoljubljenega soproga, ozir. očeta, starega očeta, brata, tasta in svaka, gospoda

Karla B. Mally

veleindustrija

ki je danes ob 5. uri pop. po dolgem mukepolnem, z veliko vdanostjo prenašanem trpljenju previden s sv. zakramenti za umirajoče v 74. letu svoje starosti v Gospodu zaspal.

S tem je končalo dela in uspehov polno življenje, nehalo biti požrtvovalno, zvesto in plemenito srce.

Zemski ottanki dragega pokojnika se bodo v četrtek, dne 29. t. m. ob 5. uri popoludne, v hiši žalosti v Tržiču blagoslovili; ter na tukajšnjem pokopališču v lastno rakev k večnemu počitku položili.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi v Tržiču.

Tržič, dne 26. julija 1920.

Ida Mally roj. Pollak, soproga. Emil, Alfonz, Elza Gismann, Ana, Mici Herrmann, Ida, otroci. Marija Röger, Ivan Lambert, Julija Engelsberger, sestre in bratje. Otmar Gismann, Karl Herrmann, zeta. Villy Mally roj. pl. Ury, sinaha. Otmar, Erib, Erna, Harald Gismann, Hugo in Ingeborg Herrmann, Kurt Maly, vnuki.

CELESTRIKAS
Jugoslavensko odpremničko dion.društvo.
ZAGREB Jlica br. 82.
Podružnice: ZEMUN, SARAJEVO, MARIBOR, WIEN, I.Gonzagag.16.
Jspostava: PRAG, Dlouhá tr. 41.

Prima

sve zbirne i vagonske pošiljke na opremu iz Njem. Austrije, Čehoslovačke sa vlastitim praticima.

Carinsko posredovanje. Stračno ocarine. Bavi se isključivo transportnim i odpremničkim poslovima. Posebni odio za ispitivanje tovarnih listova.

Specijalna krojačnica za dame in gospode po najnovijih modelih

S. Potočnik, Ljubljana, Selenburgova ul. 6/I. nad.

Za dame in gospode moderno opremljeni modni salon prve vrste. Za naravnike, ki prinesejo blago, ista postrežba. Obratite, moderniziranje oblek, izdeovanje uniform.

S. RAPAPORT

izvoz železa in železne robe

Wien I., Krugerstrasse štev. 5.

dobavlja

železo, predmete iz železa in orodje vseh vrst po cenah brez konkurenčnosti, vedno v velikih množinah iz skladischa. Ogromne zaloge v teku.

Izvoz na vse strani sveta.

Prirodni malinov sirup

z rafinadnimi sladkorjem vkuhan, se dobri po najnižji dnevni ceni v poljubni množini. Nadalje: Ekstrakti za umetne soke i. t. d. pri tvrdki

Srečko Potnik, Metelkova ulica (popre) zaloge mengeškega piva).

Za preprodavaoce!

Sapun za pranje 60—63%

komadi od 1/4 i 1/2 kg proizvod V. Bečkerek K 26—kilogram sa skladista Zagreb nudi

Norbert Weiss, Zagreb,

Bakačeva ulica 4.

Tel. 7—33

Krojačka tvrdka

K. Pučnik

Ljubljana, Sodna ulica štev. 3.

naznanja, da se je nje lastnik zopet povrnil z orožne vaje in se cenj. odjemalcem vladno priporoča.

5613

Za preprodavaoce i potrošače!

Kolofonij

svjetli, grčki i francuski,

amerikansko strojno ulje

uz najjeftinije dnevne cijene

svjeće, cassia, čaj

nudi sa skladista dok zaliha traje

CRIN d' AFRIQUE (morska trava)

prispjeva za koji dan. Glede ponude obratiti se na tvrtku

Norbert Weiss

Bakačeva ul. 4. Zagreb Tel. 7—33.

Jadranska banka
sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.